

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«20» червня 2019 року

№ 60/17-рк/к

м. Київ

ПП "АКС"

проспект Добровольського, буд. 73,
м. Одеса, 65069

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, усунення причин виникнення порушення і умов, що йому сприяють

На виконання доручень Антимонопольного комітету України від 02.05.2018 № 13-01/281 та від 06.05.2019 № 13-01/468 Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) здійснюється дослідження стосовно наявності в діях суб'єктів господарювання ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, які полягають у поширенні на фасадах аптечних закладів, в тому числі на вивісках інформації, яка може ввести в оману.

Крім того дорученням Антимонопольного комітету України від 04.02.2019 № 14-01/36-АМ (вх Відділення від 05.02.2019 № 60-01/25-АМ) Відділення уповноважене здійснити розгляд заяви гр. Комлевської В. Д. від 28.01.2019 б/н щодо наявності в діях приватного підприємства «АКС» (надалі – ПП «АКС», Підприємство) ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, які полягають у розміщенні на фасадах аптек Підприємства реклами, зокрема «АПТЕКА ДОСТУПНЫХ ЦЕН», «СИСТЕМА ЗНИЖОК».

Також, на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 08.05.2019 № 13-01/473 (вх Відділення від 08.05.2019 № 60-01/1717) Одеським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – ОТВ АМКУ) було передано до Відділення матеріали заяви гр. Комлевської В. Д. від 28.01.2019 б/н щодо порушення порушення ПП «АКС» законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді розміщення на фасадах аптек Підприємства реклами, зокрема «АПТЕКА ДОСТУПНЫХ ЦЕН», «СИСТЕМА ЗНИЖОК».

За результатами аналізу наявних у Відділенні матеріалів та проведено відповідного дослідження встановлено, що на фасадах власних аптечних закладів, ПП «АКС» розміщує, зокрема рекламну інформацію «Аптека Социальная», «АПТЕКА ДОСТУПНЫХ ЦЕН», «СИСТЕМА ЗНИЖОК» (див. фотокопії 1 та 2) (надалі – Реклама).

Фотокопія 1. Фото фасаду аптеки Підприємства по вул. Малиновського 1/1в м. Одеса.

Фотокопія 2. Фото фасаду аптеки Підприємства по вул. Семена Палія, 68 в м. Одеса.

Також, у ході здійснення зазначеного дослідження Відділенням встановлено наступне.

Відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ПП «АКС» є юридичною особою, зареєстрованою Юридичним департаментом Одеської міської ради, код ЄДРПОУ – 23875758. Місцезнаходження юридичної особи 65069, Одеська обл., місто Одеса, ПРОСПЕКТ ДОБРОВОЛЬСЬКОГО, будинок 73.

Одним із видів діяльності Підприємства за КВЕД 2010 є:

47.73 Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах.

Таким чином, Підприємство у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Пунктом 3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 929 (надалі – Ліцензійні умови), дія яких поширюється на всіх суб'єктів господарювання, зокрема на зареєстрованих в установленому законодавством порядку юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичних осіб – підприємців, які провадять господарську діяльність з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), визначено терміни, що вживаються у цих Ліцензійних умовах, зокрема:

- аптека – заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ та організацій лікарськими засобами;

- аптечний пункт – структурний підрозділ аптеки, який створюється у лікувально-профілактичних закладах та функціонує разом з аптекою відповідно до Ліцензійних умов, основним завданням якого є забезпечення населення лікарськими засобами шляхом здійснення роздрібною торгівлі;

- аптечний склад (база) – заклад охорони здоров'я, основне завдання якого полягає в забезпеченні лікарськими засобами інших суб'єктів оптової або роздрібною торгівлі, закладів охорони здоров'я та виробників лікарських засобів шляхом здійснення ним оптової торгівлі;

- аптечні заклади – аптечні склади (бази), аптеки та їх структурні підрозділи.

За інформацією, яка наразі розміщена в Реєстрі місць провадження діяльності з оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, Підприємство здійснює діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення через мережу аптечних закладів, які йому належать, зокрема:

№	Назва аптечного закладу	Адреса аптечного закладу
1	Аптека №1	м.Одеса, пр-т Добровольського, 98
2	Аптека №15	м.Одеса, вул.Генерала Бочарова, 1
3	Аптека №16	м.Одеса, вул.Академічна, 16 Б
4	Аптека №17	м.Одеса, вул.Семена Палія, 78
5	Аптека №18	м.Одеса, вул.Семена Палія, 68
6	Аптека №19	м.Одеса, пр-т Добровольського, 128
7	Аптека №20	м.Одеса, вул.Генерала Петрова, 33
8	Аптека №21	м.Одеса, вул.Семена Палія, 98
9	Аптека №23	м.Одеса, вул.Садова, 2
10	Аптека №25	м.Одеса, пр-т Добровольського, 73
11	Аптека №26	м.Одеса, вул.Д.Ойстраха, 1
12	Аптека №28	м.Одеса, вул.Семена Палія, 119
13	Аптека №29	м.Одеса, вул.Семена Палія, 133
14	Аптека №30	м.Одеса, вул.Академіка Філатова, 86
15	Аптека №31	м.Одеса, вул.Маршала Малиновського, 1/2
16	Аптека №34	м.Одеса, вул.Космонавтів, 33
17	Аптека №38	м.Одеса, пр-т Академіка Глушко, 32
18	Аптека №42	Одеська обл., м.Южне, пр-т Миру, 19-Є
19	Аптека №43	м.Одеса, вул.М'ясоєдовська, 32
20	Аптечний пункт №5 (Аптеки №1 м.Одеса, пр-т Добровольського, 98)	м.Одеса, пр-т Добровольського, 159, Міська дитяча поліклініка №2
21	Аптечний пункт №36 (Аптеки №33 м.Одеса, пр-т Академіка Глушко, 12)	м.Одеса, вул.Академіка Філатова, 7-А, Міська дитяча поліклініка №6
22	Аптечний пункт №39 (Аптека №35-1 "Академіка Філатова, 53" м.Одеса, вул.Академіка Філатова, 53)	м.Одеса, вул.Івана та Юрія Лип, 1, Міська поліклініка №16
23	Аптечний пункт №40 (Аптека №35-1 "Академіка Філатова, 53" м.Одеса, вул.Академіка Філатова, 53)	м.Одеса, вул.Івана та Юрія Лип, 1, Міська поліклініка №16
24	Аптечний пункт №41 (Аптека №35-1 "Академіка Філатова, 53" м.Одеса, вул.Академіка Філатова, 53)	м.Одеса, вул.Івана та Юрія Лип, 1, Міська поліклініка №16
25	Аптека №33	м.Одеса, пр-т Академіка Глушко, 12
26	Аптека №35-1 "Академіка Філатова, 53"	м.Одеса, вул.Академіка Філатова, 53
27	Аптека №4 "Дніпропетровська дорога, 118"	м.Одеса, вул.Семена Палія, 118
28	Аптека №22 "Марсельська 32/3"	м.Одеса, вул.Марсельська, 32/3

Відділенням було направлено до ПП «АКС» вимогу про надання інформації від 08.02.2019 № 60-02/763.

Листом від 27.02.2019 № 15 (вх. Відділення від 13.03.2019 № 60-01/923) Підприємство повідомило, що *«не здійснює щоденний моніторинг роздрібних цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення, які реалізуються конкурентами Підприємства в аптечних закладах, що розташовані у безпосередній близькості від Аптечних закладів Підприємства»* (мова оригіналу).

Також Підприємство у відповідь на вимогу про надання інформації від 20.02.2019 № 65-02/455, надіслану до ПП «АКС» ОТВ АМКУ, листом від 25.03.2019 № 25 (вх ОТВ АМКУ від 27.03.2019 № 65-01/718) повідомило, що формулювання *«Аптека доступних цін»* використовується в розумінні формулювання ціни на лікарські засоби, вироби медичного призначення та косметичні препарати у розрізі Постанови Кабінету міністрів № 333 від 25.03.2009 року *«Про деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення»* та з урахуванням Постанови Кабінету міністрів України № 955 від 17.10.2008 року *«Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і медичні вироби»* (мова оригіналу).

Інших обґрунтувань щодо розміщення напису «Аптека доступних цін» Підприємство не надало. Одночасно Підприємство зазначило, що наразі інформація «Аптека доступних цін» вилучена Підприємством.

ПП «АКС» зазначило, що розробником реклами інформації **«Аптека доступних цін», «система знижок» та «Социальные программы»** та *«відповідальність за інформаційні блоки, що розміщуються на будівлях (фасадах) аптечних закладів ПП «АКС» несе ПП «АКС» м. Одеса, пр-т Добровольського, буд. 73, код ЄДРПОУ 23875758»* (мова оригіналу).

Крім того, Підприємство повідомило, що вівіска «Аптека социальная» інформує споживача про те, що зазначена аптека обслуговує всі соціальні верстви населення, а також приймає участь у соціальних програмах, зокрема в Урядовій соціальній програмі – доступні ліки для пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями, діабетом 2 групи та захворювання на бронхіальну астму, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я.

Разом з тим, як вбачається з фотокопій 1 та 2 в Рекламі не містить інформації щодо: переліку лікарських засобів, на які саме розповсюджуються знижки, розміру знижки, переліку категорій населення, які мають право на знижку, та період протягом якого діє система знижок.

Таким чином, розміщена в Рекламі інформація, зокрема «Аптека доступних цін», «система знижок» може створювати у споживачів – потенційних покупців уявлення про те, що ціни в аптечних закладах ПП «АКС» нижчі від цін на аналогічні товари інших продавців, а також про те, що будь-який покупець може придбати лікарські засоби в аптеках Підприємства, на фасадах яких розміщено Рекламу, зі знижкою, що в свою чергу може вплинути на наміри потенційних покупців щодо придбання лікарських засобів та медичних товарів саме в аптечних закладах Підприємства.

Такі дії Товариства можуть ставити ПП «АКС» у більш вигідне становище, порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на тому ж самому ринку, оскільки потенційні споживачі можуть зробити вибір на користь ПП «АКС» прагнучи придбати ліки саме за доступними цінами, зі знижкою.

Таким чином, спосіб викладення Підприємством рекламної інформації може ввести в оману споживачів щодо справжніх умов придбання, а також цін на товари, що реалізуються в аптечних закладах ПП «АКС», внаслідок чого Підприємство може отримати конкурентні переваги на ринку роздрібною реалізації лікарськими засобами.

Пунктом 161 Ліцензійних умов визначено, що на фасаді будівлі, в якій розміщується аптечний заклад, установлюється вівіска із зазначенням виду закладу, на видному місці перед входом до аптечного закладу розміщується інформація про найменування ліцензіата, режим роботи аптечного закладу.

На вівісці та зовнішніх рекламних конструкціях аптечного закладу дозволяється, крім використання позначення виду аптечного закладу, розмішувати найменування ліцензіата, найменування аптечного закладу та/або знака для товарів і послуг (логотипа), який належить ліцензіату на законних підставах, за умови, що найменування ліцензіата, найменування аптечного закладу та/або знак для товарів та послуг (логотип) не містить:

- вказівки щодо рівня або іншої ознаки цін, яка може вплинути на наміри споживача щодо придбання товарів у такому закладі;
- інформації, що може вводити споживача в оману, про орієнтованість аптечного закладу на обслуговування певних соціальних груп населення;
- порівняння з іншими аптечними закладами.

Контроль за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 929 здійснює Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

В своїй діяльності Антимонопольний комітет України взаємодіє з іншими державними органами та інформує органи державної влади про виявленні порушення законодавства.

Відповідно до пункту 14 статті 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» голова територіального відділення Антимонопольного комітету України має зокрема, повноваження вносити до органів виконавчої влади обов'язкові для розгляду подання щодо анулювання ліцензій, припинення операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання, у разі порушення ними законодавства про захист економічної конкуренції.

Отже, розміщення на фасадах та зовнішніх поверхнях будинків (приміщень) аптечних закладів ПП «АКС», а також у зовнішній рекламі інформації «Аптека доступних цен», «система знижок» може вплинути на наміри споживача щодо придбання товарів у відповідному закладі, а також свідчить про порушення Підприємством пункту 161 Ліцензійних умов, оскільки зазначена інформація, що розміщується на фасадах та/або зовнішніх рекламних конструкціях аптечних закладів Товариства, вказує на рівень цін.

Так, Відділенням було проведено опитування потенційних покупців лікарських засобів, щодо сприйняття інформації, яка розміщується на фасадах (зовнішніх поверхнях будинків) аптечних закладів, в ході якого опитано 100 споживачів різних вікових (від 17 до 84 років) та гендерних груп. За результатами опитування встановлено, що інформація, яка розміщується суб'єктами господарювання на фасадах аптечних закладів, зокрема: «доступні ціни» переважною більшістю споживачів сприймається як така, що вказує на рівень цін в аптечному закладі та впливає на намір споживача придбати лікарські засоби саме в цих аптечних закладах, а не в інших аптечних закладах, на фасадах яких розміщено лише вивіску «Аптека».

Таким чином, розміщення на фасадах та зовнішніх поверхнях будинків (приміщень) аптечних закладів Підприємства, а також у зовнішній рекламі інформації «Аптека доступних цен», «система знижок» та/або будь-якого іншого виду інформації, яка має вказівки щодо рівня цін або іншої ознаки цін, може стимулювати споживачів (покупців) до здійснення покупки саме в аптечних закладах ПП «АКС» та такі дії Підприємства є проявом недобросовісної конкуренції, що полягає у поширенні інформації, яка вводить в оману, та може вплинути на наміри споживачів (покупців) щодо придбання лікарських засобів в аптечних закладах цього суб'єкта господарювання.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про рекламу» зовнішня реклама - це реклама, що розміщується на спеціальних тимчасових і стаціонарних конструкціях - рекламоносіях, розташованих на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїжджою частиною вулиць і доріг;

Недобросовісна реклама – це реклама, яка вводить або може ввести в оману споживачів реклами, завдати шкоди особам, державі чи суспільству внаслідок неточності, недостовірності, двозначності, перебільшення, замовчування, порушення вимог щодо часу, місця і способу розповсюдження;

Знижка - тимчасове зменшення ціни товару, яке надається покупцям (споживачам).

Частиною третьою статті 8 Закону України «Про рекламу», зазначена реклама може бути визначена як недобросовісна.

Частиною п'ятою статті 8 передбачено, що реклама про знижку цін на продукцію, про розпродаж **повинна містити відомості про місце, дату початку і закінчення знижки цін на продукцію, розпродаж, а також про співвідношення розміру знижки до попередньої ціни реалізації товару.**

Згідно зі статтею 10 Закону України «Про рекламу», недобросовісна реклама забороняється. Відповідальність за недобросовісну рекламу несе винна особа. Рішення щодо визнання реклами недобросовісною приймають державні органи, визначені статтею 26 цього Закону.

Відповідно до статті 26 Закону України «Про рекламу», контроль за дотриманням законодавства України про рекламу здійснюють у межах своїх повноважень, зокрема Антимонопольний комітет України - щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції. Крім того, відповідний орган державної влади має право вимагати від рекламодавців, виробників та розповсюджувачів реклами усунення виявлених порушень вимог законодавства, приймати рішення про визнання реклами недобросовісною.

Статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», визначено, що поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товару на ринку.

Отже, розміщення на зовнішніх поверхнях будинків (фасадах) аптечних закладів Підприємства неповної інформації, зокрема «СИСТЕМА ЗНИЖОК», за умов відсутності в Рекламі: переліку лікарських засобів, на які розповсюджуються знижки, розміру знижки, переліку категорій населення, які мають право на знижку, та періоду протягом якого діє система знижок, може ставити Підприємство у більш вигідне становище порівняно з конкурентами Підприємства та надавати ПП «АКС» неправомірні переваги у конкуренції.

Таким чином, дії ПП «АКС», які полягають у поширенні на зовнішніх поверхнях будинків (фасадах) аптечних закладів Підприємства Рекламу інформацію: «Аптека доступних цен», «система знижок», за умов відсутності постійного моніторингу цін конкурентів, переліку лікарських засобів, на які розповсюджуються знижки, розміру знижки, переліку категорій населення, які мають право на знижку, та період протягом якого діє система знижок, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення суб'єктом господарювання невизначному колу осіб неповних та неправдивих відомостей, що можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, усунення причин виникнення порушення і умов, що йому сприяють, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду,

РЕКОМЕНДУЄ:

Приватному підприємству «АКС» (ідентифікаційний код юридичної особи 23875758) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, яка має вказівки на рівень або іншу ознаку ціни, в тому числі «Аптека доступних цен», «система знижок», на вивісці та у зовнішній рекламі аптечних закладів Підприємства, шляхом приведення зовнішнього оформлення всіх аптечних закладів ПП «АКС» у відповідність до вимог законодавства, а також усунути причини виникнення порушення і умов, що йому сприяють.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Про результати розгляду рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **двомісячний строк** з дня їх отримання із наданням підтвердних документів і матеріалів (фото тощо) всіх фасадів аптечних закладів, які належать Товариству (28 аптечних закладів згідно з даними, які містяться в Реєстрі місць провадження діяльності з оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами) із зазначенням номера, адреси аптечного закладу.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький

Члени колегії:

/ _____ /
(підпис)

Л. Шурховецька

/ _____ /
(підпис)

Л. Маракіна

Юридичний відділ:

_____ / _____ /
(підпис)

Виконавець

М. Літинська / _____ /
(підпис)

Секретар колегії

Є. Кириченко / _____ /
(підпис)